

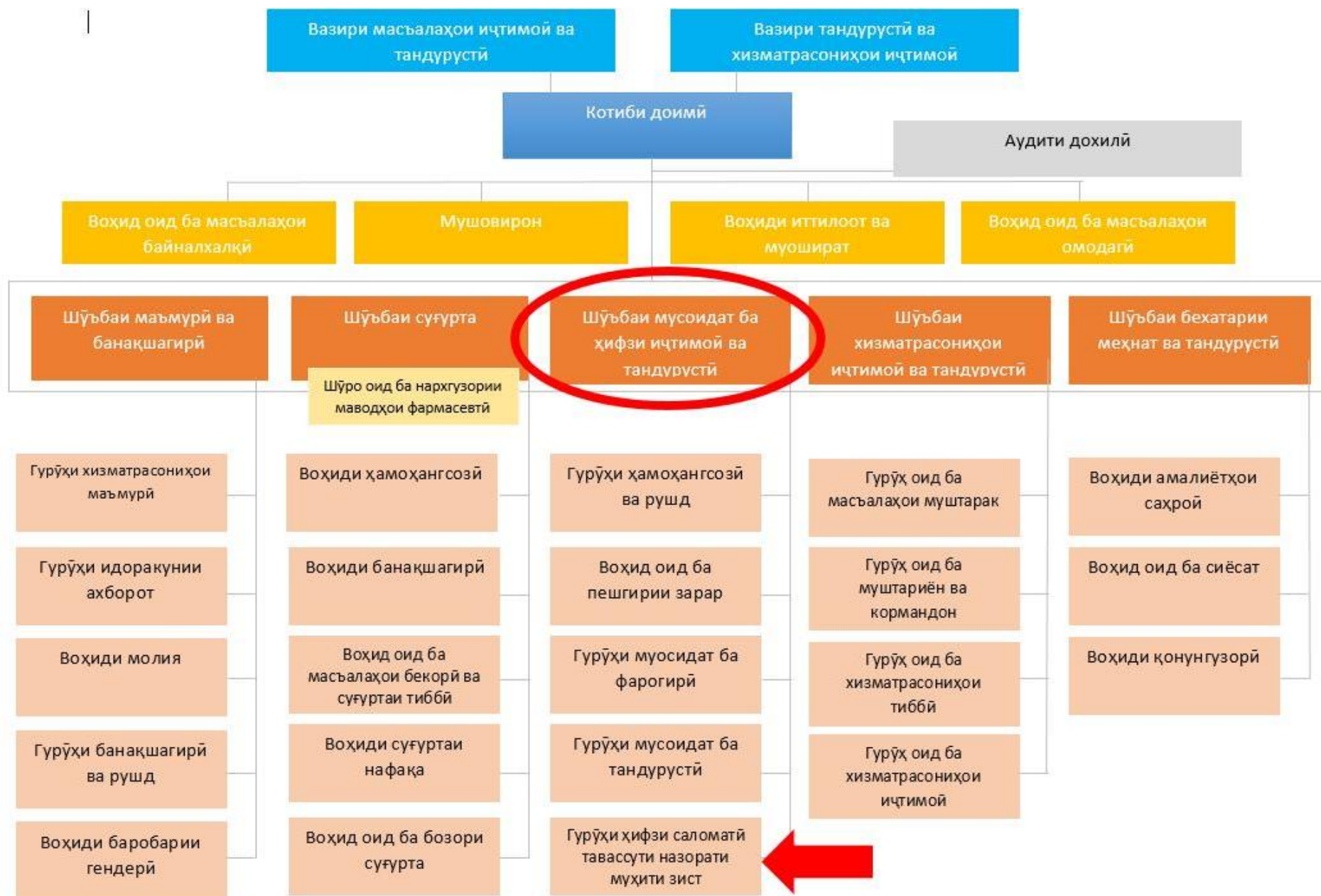
Вазорати масъалаҳои иҷтимоӣ ва тандурустӣ

Оби нӯшокӣ дар Финляндия

Раили Венелеинен
Мушовири вазорат

Сохтори Вазорати масъалаҳои иҷтимоӣ ва тандурустӣ

Таваҷҷӯҳ ва ҳадафҳои стратегӣ

- Баҳодиҳии хатар ба саломатӣ, ки сабабгояш муҳити зист аст, қисми ҳамаи банақшагирӣ ва қабули қарорҳо мебошад.
- Таъмин кардани таъминоти оби нӯшокии бехатар ба истеъмолкунандагон дар ҳамаи вазъиятҳо.
- Беҳтар кардани иқтисоди сохторҳои ҳукумати дар таҳқиқи эпидемияҳо, ки бо озуқа ва об мегузаранд.
- Баҳодиҳии зарурат ба чораҳои иловагӣ марбут ба хатарҳои имконпазир ба саломатӣ, ки аз сабаби таъсири муштаракӣ наноматериалҳо, маводҳо, ки ба фаъолияти мӯътадили ҳормонҳо зарар мерасонанд, ва маводҳои кимёвӣ ба миён омадаанд.
- Таъмини бехатарии маводҳои кимёвӣ дар бозорбуда.
- Саҳмгузори ба Барномаи рутубат ва гумуси Вазорати ҳифзи муҳити зист.
- Таъмини фаъолияти ҷамъият дар вазъиятҳои махсус марбут ба вазъи муҳити зист.
- Тадқиқот ва танзими хатарҳои технологияҳои генӣ ва биотехнология ба вазъи муҳити зист ва инчунин дастурамалҳо барои таъмини истифодаи бехтари технологияҳои нав.

Қонун дар бораи ҳифзи саломатӣ

- ✓ Таъриф: Обе, ки барои истеъмоли инсон пешбинӣ шудааст
 - Ҳамаи обҳое, ки барои нӯшидан, хӯрокпазӣ ва дигар мақсадҳои маишӣ истифода карда мешавад, ба истиснои обе, ки танҳо барои шустушӯ, ҷомашӯӣ ё мақсадҳои санитарӣ истифода карда мешавад

- ✓ Принсипҳои асосӣ
 - барои саломатӣ безарар бошад (стандартҳои сифат) ва инчунин бо дигар тарз барои мақсади он мувофиқ бошад (тавсияҳо оид ба сифат)
 - таъминкунандаи об барои риояи талаботҳои сифат то нуқтаи пайваستшавӣ ба қубурҳои дохили хона ҷавобгар мебошад
 - сохторҳои тандурустӣ барои мониторинг масъул мебошанд

Қарори Вазорати масъалаҳои иҷтимоӣ ва тандурустӣ (461/2000)

- ✓ Дар асоси Директиваи Шӯро 98/83/ЕС дар бораи сифати об, ки барои истеъмоли инсон пешбинӣ шудааст
- ✓ Талаботҳои умумӣ оид ба сифат
 - набояд дар таркибаш микроорганизмҳо, паразитҳо ё ягон дигар маводҳоро дар чунин ҳаҷм ё ҷамъшавӣ дошта бошад, ки ба саломати инсон хатар пеш меорад
- ✓ Нуқтаи риоякунӣ
 - об, ки аз шабакаи тақсимкунӣ таъмин карда мешавад: ҷое, ки об аз ҷуммаки истеъмолкунанда гирифта мешавад
 - об, ки дар зарф таъмин карда мешавад: ҷое, ки об аз зарф гирифта мешавад

Талаботҳо оид ба стандартҳои сифати микробиологӣ

Стандартҳои микробиологӣ (зичии максималӣ)

Микроби рӯда 0 вкт/100 мл

Стрептококки гурӯҳи Д 0 вкт/100 мл

Талаботҳо оид ба стандартҳои сифати кимиёвӣ

Стандартҳои кимиёвӣ (ҷамъшавии максималӣ)

Акриламид	0,10 мкг/л	1,2-дихлорэтан	3,0 мкг/л
Сурма	5,0 мкг/л	Эпихлоргидрин	0,10 мкг/л
Арсен	10 мкг/л	Фтор	1,5 мг/л
Бензол	1,0 мкг/л	Сурб	10 мкг/л
Бензопирен	0,010 мкг/л	Симоб	1,0 мкг/л
Бор	1,0 мг/л	Никел	20 мкг/л
Бромат	10 мкг/л	Нитрат (NO_3^-)	50 мг/л
Кадми	5,0 мкг/л	Нитрогени нитрат ($\text{NO}_3\text{-N}$)	11,0 мг/л
Хром	50 мкг/л	Нитрит (NO_2^-)	0,50 мг/л
Мис	2,0 мг	Нитрогени нитрит ($\text{NO}_2\text{-N}$)	0,15 мг/л
Сианид	50 мкг/л	Пеститсидҳо	0,10 мкг/л
		ҳамагӣ	0,50 мкг/л

Талаботҳо оид ба стандартҳои сифати Кимиёвӣ

Стандартҳои кимиёвӣ (чамъшавии максималӣ)

Карбогидридҳои муаттари нимдаврагӣ	0,10 мкг/л
Селен	10 мкг/л
Тетрахлорэтен ва трихлорэтен, ҳамагӣ	10 мкг/л
Тригалометанҳо, ҳамагӣ	100 мкг/л
Винилхлорид	0,50 мкг/л
Хлорофенол, ҳамагӣ	10 мкг/л
Аммиакати карбамид	30 мкг/л

Тавсияҳо оид ба сифат

Тавсияҳо оид ба сифат
(бузургиҳои ҳадафноки максималӣ барои параметрҳои
нишондиҳанда)

Стандартҳои кимиёвӣ (чамъшавии максималӣ)

Алюминий 200 мкг/л

Аммоний (NH₄⁺) 0,50 мг/л

Аммоний (NH₄-N) 0,4 мг/л

Хлорид 250 мг/л

Манган 50 мкг/л

Оҳан 200 мкг/л

Сулфат 250 мг/л

Натрий 200 мг/л

Иқтидори оксидшавӣ (CODMn -O₂) 5,0 мг/л

Тавсияҳо оид ба сифат

	<i>Сатҳи тавсиявӣ</i>
<i>Микроби қаросон (аз ҷумла спораҳо)</i>	0 вкт/100 мл
Бактерияи гурӯҳи микроби рӯда	0 вкт/100 мл
Шумораи колония (22° С)	набудани тағйироти ғайримуқаррарӣ
рН	6,5 - 9,5
Электргузaronандагӣ	камтар аз 2 500 $\mu\text{S}/\text{cm}$
Тирагӣ, ранг, бӯй ва таъм барои истеъмолкунандагон қобили қабул, набудани тағйироти ғайримуқаррарӣ	
Ҳамагӣ карбони органикӣ (ХКО)	набудани тағйироти ғайримуқаррарӣ
РАДИОАКТИВИЯТ	
Тритий	100 Бк/л
Вояи тахминӣ ҳамагӣ	0,10 мЗв/сол

Мониторинги санҷишӣ ва аудитӣ

Шумораи намунаҳо

Ҳаҷми оби тақсимкардашуда
ё истеҳсолшудаи ҳаррӯзона дар
дохили минтақаи таъминотӣ (m^3)

Шумораи минималӣ
дар як сол

	Мониторинги санҷишӣ	Мониторинги аудитӣ
10 - 50	1	1 дар фосилаи 2 сол
51 - 100	4	1
101- 1000	5	1

9001 - 10 000	31	4
10 000 - 100 000	31 + 3 намунаҳои иловагӣ/расонидашуда 1 000 m^3/p	12 +1 намунаҳои иловагӣ/расонидашуда 10 000 m^3/p

Мониторинги санҷишӣ ва аудитӣ: Параметрҳо

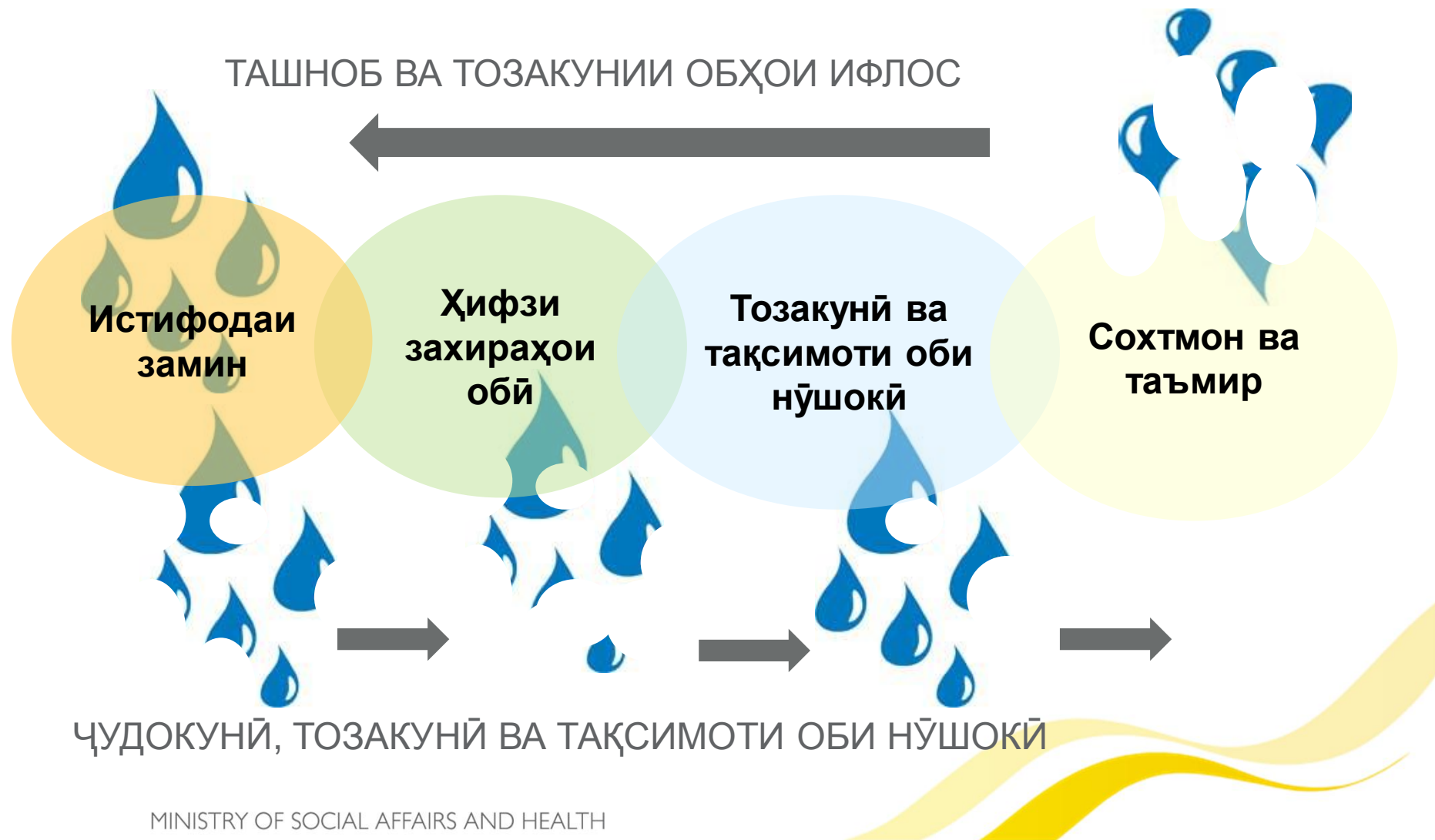
- ✓ Мониторинги аудитӣ
 - Ҳамаи параметрҳо

- ✓ Мониторинги санҷишӣ, микробҳо
 - *Микроби рӯда, бактерияи гурӯҳи микроби рӯда, микроби қаросон (агар оби хом аз оби рӯизаминӣ сарчашма гирад)*

- ✓ Мониторинги санҷишӣ, моддаҳои кимиёвӣ
 - бӯй, таъм, тирагӣ, ранг, рН, электргузаронандагӣ, оҳан, манган, нитрит (агар хлорамин барои безараргардонӣ истифода карда шавад), алюминий (агар алюминий дар тозакунии об истифода карда шавад), аммоний

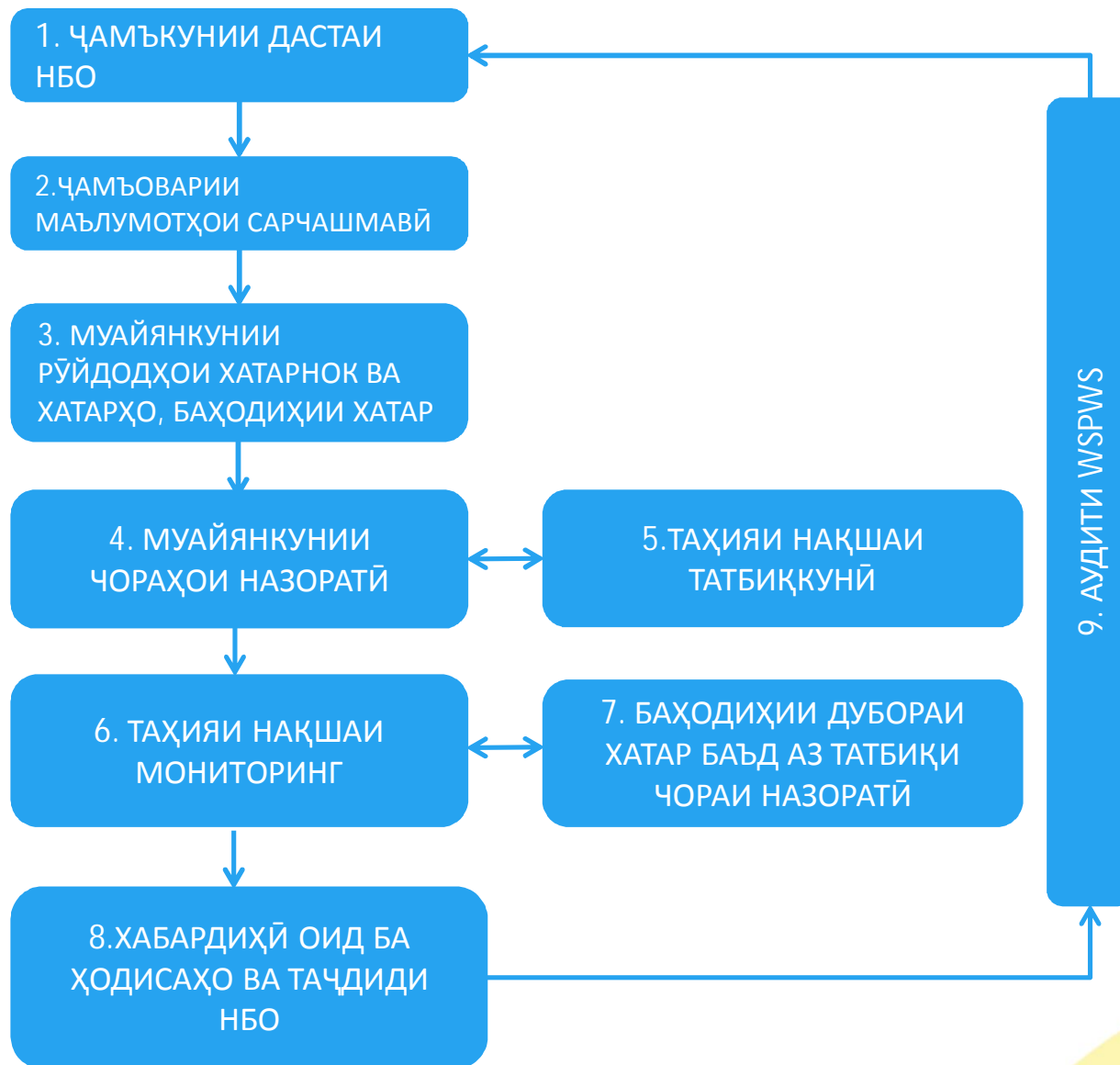
Нақшаҳои бехатарии об ва муносибат дар асоси хатар ба тамоми занҷираи таъминоти об

Муносибати комплексӣ ба гардиши об: аз сарчашма тавассути ҷуммак ва бозгашт

ВОСИТАИ НБО

Меъёрҳои истифодашаванда дар НБО/НБС

Баҳодиҳӣ ва идоракунии хатар

		Оқибатҳо			
		Таъсирот ба саломатӣ надорад	Зиёдтар аз маҳдудиятҳои тавсияшудаи милли барои сифати кимиёвӣ ё эстетикӣ	Зиёдтар аз маҳдудиятҳои тавсияшудаи милли барои сифати микробиологӣ ва радиоактивият	Зиёдтар аз маҳдудиятҳои милли барои оби нӯшокии бехатар ва/ё истифодаи об боиси эпидемия ё таъсири вазнин ба саломатӣ мегардад
		Назаррас нест (1)	Миёна (2)	Асосӣ (3)	Вазнин (4)
Эҳтимоли руҳдиҳӣ	Камтар аз як маротиба дар 10 сол Гоҳ-гоҳ (1)	п (1)	п (2)	м (3)	б (4)
	Як маротиба дар давраи аз 5 то 10 сол Аз эҳтимол дур (2)	п (2)	п (2)	м (6)	б (8)
	Як маротиба дар давраи аз 1 то 5 сол Имконпазир (3)	п (3)	м (6)	б (9)	б (12)
	Як маротиба дар як сол ё бештар Қариб аниқ (1)	п (4)	б (8)	б (12)	б (16)

Дучоршавӣ бо ҳолати фавқуллода/Банақшагирии эҳтиётӣ

- Нокомӣ дар НБО/НБС → вазъияти фавқуллода
- НБО/НБС: нишондодҳоро барои кадом вазъиятҳои фавқуллода омода шудан лозим аст, пешниҳод мекунад

Чонибҳои дахлдор, аз ҷумла мақомоти давлатӣ				ҲАМКОРӢ	Таъминкунандаи об						ҲАМКОРӢ	Биноҳо			
Истифодаи устувори захираҳои табиӣ, ҳифзи сарчашмаҳои обӣ					Идоракунии хатар дар ҷараёнҳои таъминоти об							Беҳатарии таҷҳизот, аз ҷумла маводҳо			
Худудҳои табиӣ муҳофизатшаванда	Назорати муҳити зист	...	Ҳамкории чонибҳои дахлдор		Обгирӣ	Ҳамлу нақл	Тозакунӣ об	...	Нигоҳдорӣ	Тақсимот		Маводҳо	Таҷҳизот	...	ТМлакаю таҷриба

БАНАҚШАГИРИИ ОМОДАГӢ

Ҳадамотҳои обтаъминкунӣ, Беҳдошти муҳити зист, Маъмурияти начотдиҳӣ